

בעוה"ש"ת

קונטרס

א צופרין לעבן

וואס דאס איז א וואונדערליכע שיעור, געואנט געווארן דורך
בב"ד קרושת הרב הצדיק מוה"ר א"ש שליט"א
אריינגעברענגען אין אויף די ריינע און קלארע אמונה אין פאשעפער,
ווי אויף עצות און התחזקות וויאזוי אדורך צו גיין דעם לעבן בשלום.

פרשת ויגש תשע"ג

געבויעט און באגרינדעט אויף די ווערטער פון אונזער הייליגער און פארקטיגער רבי,
דער באהאלטענע ליכטיגקייט, דער הייליגער הויכער ליכט, אדוננו, מורינו ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און אויף די ווערטער פון זיין תלמיד, מורינו הגאון הקדוש, א וואונדערליכע ליכט,
וואס קיין שום באהעלטעניש איז נישט פארהיילן פון איהם,

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און עס איז צוזאמענפלאכטן מיט פסוקים פון תורה, נביאים, כתובים, און מאמרים
פון אונזערע הייליגע חכמים פון גמרא און מדרשים און הייליגן זוהר.

עס איז געברענגט געווארן צום דרוק
דורך חסיד'י ברסלב - נוא יצ"ק י"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslev publications:

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh Kiryas Joel

8 Hayes Ct.

845-467-5299

מתיבתא היכל הקודש

Mesifta Heichal Hakodesh

1129-42nd Street

Brooklyn NY 11219

מרכז היכל הקודש דחסידי ברסלב

Heichal Hakodesh Williamsburg

287 Hewyard Street

347-563-4044

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh Williamsburg

27 Skillman Street

718-384-1652

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

79 Decatur Avenue.

347-243-2992

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

32 Dolson Rd.

347-733-7551

בארץ ישראל

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שני עמותות "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site: www.breslevcity.co.il

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:

amazon.com or at: mohorosh.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-481-3321

א צופרידן לעבן

.א

דער הייליגער בעל התניא זכותו יגן עלינו האט נאכגעזאגט פון זיין הייליגן רביין דער גרויסער מגיד פון מעזריטש זכותו יגן עלינו, וואס ער האט דאס געהערט פון בעל-שם-הקדוש זכותו יגן עלינו: מען דארף לעבן מיט די צייט. האט דאס דער הייליגער בעל התניא מסביר געווען: דאס מיינט, אז מען דארף לעבן מיט די פרשה פון די וואך; און אז א מענטש לערנט יעדן טאג חומש מיט רש"י, קען ער אלעס טרעפן אין די וואכעדיגע סדרה.

א צופרידן לעבן

א מענטש דארף וויסן אז אויף יעדע קשיא וואס ער האט, וועט ער אים-ירצה-השם טרעפן תירוץ, ער דארף נאר בעטן דעם באשעפער און אויסווארטן. דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א, סימן א): א מענטש דארף קוקן אויפן 'שכל' און 'חיות אלקות' פון יעדע זאך; אזוי ווי דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א, סימן נד): דער אייבערשטער איז זיך מצמצם פון אין סוף עד אין תכלית, און ער איז מרמז פארן מענטש רמזים; און פון יעדע זאך קען מען ארויסנעמען רמזים און שכל ווי אזוי צו דינען דעם באשעפער, ווייל אלעס איז פון בורא כל עולמים, אזוי ווי חז"ל זאגן (שבת עז ע"ב): יעדע זאך וואס דער אייבערשטער האט באשאפן אויף דער וועלט האט א צוועק, און גארנישט איז נישט באשאפן געווארן אומזיסט, אפילו א קליינער ווארעמל האט אויף א תועלת; און פון יעדע זאך קען מען זיך עפעס אפֿלערנען.

וועגן דעם ווען מען לערנט די סדרה'ס וואו די תורה דערציילט די מעשה פון 'מכירת יוסף' קען מען זיך אפֿלערנען א מורא־דיגע מוסר השכל, אויף די מדה פון

א צופרידן לעבן

ה

קנאה, וואס דאס איז א זאך וואס עסט אויף דעם מענטש און עס הרג'ט אים אפ (שבת קנב ע"ב); און עס איז זייער שווער ארויסצוגיין פון דעם, ווייל א מענטש ווערט שוין געבוירן מיט דעם, אזוי ווי מען זעהט דאס בחוש, ווען מען האט דעם ערשטן קינד טשאטשקעט מען זיך און מען פריידט זיך מיט אים, אבער ווי נאר עס ווערט געבוירן נאך א קינד, האלט דער ערשטער נישט אויס אז עס איז אים געקומען א צווייטער אויפן קאפ, און ער זוכט אים צו טשעפענען וכו', און ווען עס קומט שוין א דריטע קינד פאלט דער מיטלסטער ארויס, און דער צווייטער האלט נישט אויס, זעהט מען אז מען ווערט געבוירן מיט קנאה.

וועגן דעם דארף מען אויסרייסן פון זיך די קנאה. און וויסן אז יעדע מענטש האט זיך זיין מעלה, און ער דארף זיך נישט מישן און קוקן און זיך צוברעכן פון א צווייטן, אזוי ווי דער הייליגער רבי האט אונז געלערנט (ספורי מעשיות, מצשה ט), ביי די מצשה פון דעם חכם ותם, אז דער חכם האט שטענדיג געקוקט אויף יענעם, און וואס יענער גלייכט, און ער האט נאר געלעבט פאר יענעם, דערפאר

א צופרידן לעבן

איז ער פארשווארצט געווארן פון אנפאנג ביזן סוף; ווייל אז א מענטש טראכט שטענדיג פון א צווייטן און וואס יענער טראכט, נעמט ער זיין קאפ און לייגט דאס ביי יענעם, און ער אליין בלייבט אן א קאפ! און ער גייט ארום צופראכן און צוהאקט, און אויפגערעגט אויף די גאנצע וועלט, און ער זעהט נאר די חסרונות ביי יעדן, און עס איז אים ביטער און פינסטער דאס לעבן רחמנא לצלן, אזוי ווי חז"ל זאגן: 'פסיק רישא ולא ימות', אז מען שניידט איינעם אפ דעם קאפ, וועט ער דען נאך בלייבן לעבן? ! אזוי ווי חז"ל זאגן טאקע (ברכות יח ע"ב): רשעים בחייהם קרויין מתים, רשעים אפילו ווען זיי לעבן נאך, איז זייער לעבן א טויטע און דערביטערטע לעבן רחמנא לצלן. אבער דער תם האט זיך אוועקגעשטעלט א יסוד: וואס האב איך מיט יענעם? ! און ער האט געזאגט: דאס איז מיין מעשה און דאס איז יענעם מעשה. דערפאר האט ער געלעבט א חיים טובים, און ער איז שטענדיג געווען פריילעך און צופרידן. און אז מען האט אים געפרעגט: זעהסט נישט אז אלע שוסטערס פארדינען אסאך מער פון דיר? ! האט ער געזאגט: וואס

א צופרידן לעבן

ז

האב איך מיט יענעם? ! לאמיר מאכן א חשבון און זעהן
וואס 'איך' פארדין, און ער איז שטענדיג געווען
אויפגעלייגט און מלא שמחה (עיין בפנים באריכות).

און דאס איז נישט סתם א מעשה חס ושלום, ווייל די
אלע מעשיות פון ספורי מעשיות זענען ריין סודות התורה
(הקדמה לספורי מעשיות), וואס דער הייליגער רבי האט אונז
מיט דעם געוואלט לערנען א וועג ווי אזוי זיך צו פירן
אין לעבן, און ווי אזוי מען קען מצליח זיין אין לעבן,
אזוי אויך איז מיט אלע תורות און שיחות פונעם הייליגן
רבי'ן, וואס דער הייליגער רבי האט זיך אראפגעלאזט צו
יעדן איינעם פונעם גרעסטן ביזן קלענסטן, אונז
אויסצוהיילן און ברענגען צו די העכסטע מדריגות (חיי
מוהר"ן מעלת תורתו וספריו, סימן שנת, ועוד שם), ווייל דער
הייליגער רבי איז א גוטער מלמד, (עיין לקוטי מוהר"ן חלק א,
סימן ל; ועיין חיי מוהר"ן סימן שעו), וואס דער עיקר חכמה פון
א גוטער מלמד איז אז ער קען זיך אינגאנצן אראפלאזן
צום קינד, ביז דער קינד שפירט אז דער רבי האט אים
זייער ליב און ער מיינט אז ער איז זיין חבר, אזוי ארום
לויפט ער אין חדר מיט גרויס חשק וכו', [אבער אויב דער

א צופרידן לעבן

קינד וויל נישט גיין אין חדר, און יעדן טאג זאגט ער אן אנדערע תירוץ, דארף מען וויסן אז עפעס טויג נישט, מן הסתם שלאגט אים אדער פארשעמט אים דער רבי, וואס דאס איז רחמנא לצלן די גרעסטע רציחה, ווייל דורכדעם קען מען מאכן דעם קינד פאר א בעל מום אויף זיין גאנץ לעבן, אבער דער עיקר חכמה איז אויפצוהייבן א קינד און אים אויפבויען.

די זעלבע זאף, דער צדיק איז אויף א מלמד, און ער האט א כח זיך אראפצולאזן און זיך ארום צו שפילן מיט יעדן מענטש, ביז ער שיינט אין אים אריין אז ער זאל אויף אנהייבן צו שפירן דעם אייבערשטן, און קענען רעדן צו אים. נאר נאכדעם איז דא צוויי ערליי מענטשן: א 'חכם' מיט א 'תם', כאטשיג זיי האבן ביידע געלערנט אין איין חדר ביי איין מלמד, איז איינער אויסגעוואקסן א חכם, פול מיט חכמות און השכלות, און איינער א תם, וואס האט זיך געהאלטן מיט תמימות, דער 'חכם' האט נעבעך געכאפט זייער אסאך שלעק, און עס איז אריבער אויף אים אן א שיעור ביטערנישן, און אנשטאט איינצוזעהן אז עס איז דא א באשעפער אויף דער וועלט

א צופרידן לעבן

ט

און צוריק גיין צו אים, האט ער געזאגט: איך האב
שלעכטע חברים וואס זיי האבן מיר דאס
אונטערגעשטעלט, און זיי מאכן מיר אן די אלע צרות און
יסורים. און ווען דער תם האט אים געזאגט: זעהסט דאך
אז דער טייוול האט דיך גערופן! האט ער אפגעלאכט
פון דעם, און ער האט נישט געגלייבט אז עס איז דא אזא
זאך ווי שדים און רוחות, וואס זיי דערביטערן דאס לעבן
פון א מענטש, אזוי ווי חז"ל זאגן (ברכות ו ע"א): אלמלי
נתנה רשות לעין לראות וכו', אויב די אויג וואלט געהאט
רשות צו זעהן, וואלט א מענטש נישט געקענט
אויסהאלטן פון גרויס שרעק, וויפיל קליפות עס נעמען
אים ארום. וואס ער האט זיי באשאפן דורך זיינע צוונות,
וואס פון דעם נעמט זיך אז עס איז פארהוילן פון אים
דער באשעפער, און ער קען נישט אינזין האבן ביים
דאווענען, און עס קומען אים אריין אלע מחשבות זרות,
דאס אלעס קומט פון די קליפות און משחיתים וואס ער
האט באשאפן רחמנא לצלן. און וויבאלד דער חכם האט
דאס אלעס געלייקנט, איז ער נעבעך פארשווארצט
געווארן פון אנפאנג ביזן סוף.

א צופרידן לעבן

י

אָבער אז אַ מענטש זוכט נאר דעם באַשעפּער און ער וויל גארנישט עפּעס אַנדערש, דעמאלטס אַפילו ער איז אינעם גרעסטן פינסטער, וועט ער טרעפן דעם אייבערשטן, און עס וועט אים ליכטיג ווערן, און ער וועט קענען אַרויסגיין פון זיין פינסטערניש (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ט; קיב). און דאס איז געווען דער וועג פונעם 'תם', דערפאר האט ער אזוי שטארק מצליח געווען (עיין ספורי מעשיות, מעשה ט).

דער הייליגער רבי זאגט (שיחות ה"ן סימן נא): דאס זאלט איר מקבל זיין פון מיר, איר זאלט זיך נישט לאזן נאָרן, די וועלט נארט אייך. דערפאר דארף מען אסאך לערנען דעם הייליגן רבינ'ס ספרים, אזוי וועט מען וויסן וואס דער הייליגער רבי וויל פון אונז, און מען וועט נישט פארנארט ווערן פון קיינעם, וואס זאגט אַנדערע זאכן אינעם הייליגן רבינ'ס נאמען.

ב.

דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א, סימן סד): מענטשן האבן מורא דיגע קשיות אויפן באַשעפּער

רחמנא לצלן, און דרייען זיך ארום מיט מחשבות קעגן די
 אמונה, ביז מען גייט נעבעך אנוועק פון אידישקייט, און
 מען קומט רחמנא לצלן צו כפירה ממש, און דאס נעמט
 זיך פון דעם 'חלל הפנוי', דאס הייסט פאר דער
 באשעפער האט באשאפן דער וועלט, איז אלעס געווען
 נאר אין סוף ברוך הוא - אין שטיק געטליכקייט, און דער
 אייבערשטער האט דאס איינגעצוימט און מצמצם
 געווען, כדי צו באשאפן די וועלט, און דאס ווערט
 אנגערופן 'חלל הפנוי' (עץ חיים בפתחלתו). [ווייל א זאך
 וואס איז פול, קען מען גארנישט אריין לייגן דארט, און
 אז מען וויל עפעס אריין לייגן מוז מען עס ליידיג מאכן,
 און אזוי קען מען אריינלייגן וואס מען וויל. די זעלבע
 זאך פביכול דער באשעפער איז מלא כל הארץ כבודו, די
 גאנצע וועלט איז פול נאר מיטן אייבערשטן אליין, אויב
 אזוי ווי איז שייך צו זאגן א בריאה, א גאנצע וועלט מיט
 אלעס וואס איז דא אין איר? דערפאר האט דער
 באשעפער געמוזט מאכן דעם צמצום, און אין דעם
 צמצום האט ער באשאפן די וועלט].

א צופרידן לעבן

אָבער אַפילו אין דעם צמּצום פון די וועלט, מוז מען אויף זאגן אז דער באשעפער איז דא, ווייל אן דעם אייבערשטן קען גארנישט עקזעסטרין אפילו אויף איין רגע און עס וואלט נישט געווען קיין וועלט, קומט אויס אויפן באשאפונג פון די וועלט דארף מען זאגן צוויי קעגנזייטיגע זאכן אויף איין מאל: יש ואין, דערפאר קען מען דאס בשום אופן נישט פארשטיין, און וועגן דעם האט מען קשיות, נאר אידן וויבאלד זיי זענען שטארק אין אמונה, קענען זיי איבערשפרינגען אויף די קשיות אויף, און זיי ווייסן: אז באמת איז אלעס נאר דער אייבערשטער, ווייל עס איז נישט פארהאן קיין שום זאך אויסער דעם אייבערשטן, און אפילו נאך די בריאה איז אלעס איין שטיק אלקות, נאר דאס איז נישט מעגליך צו פארשטיין מיטן מענטשליכן שכל, און אונזער שכל איז צו קליין דאס צו פארשטיין, נאר מיר גלייבן אין דעם, ממילא קענען זיי טרעפן דעם אייבערשטן דארט אויף.

דער הייליגער רבי געט דאס צו פארשטיין מיט א משל: צו איינער וואס זאגט א דרשה און ער זאגט פאלטשע סברות, און ער בויעט אויף גאנצע טע קשיות,

און וויבאלד עס איז נישט דא דארט קיין 'למדן' וואס קען פארענטפערן זיינע קשיות, דאכט זאך פאר די מענטשן אז ער איז גאר א גרויסער תלמוד חכם און ער פֿרעגט שטארקע קשיות, און ער נארט גוט אפ דעם עולם; בפֿרט ביי 'קבלה' קען מען זייער גוט אפנארן מענטשן, אז מען רעדט אזעלכע לשונות וואס מען פארשטייט נישט, ממילא האבן מענטשן התפעלות, און מען מיינט אז ער זאגט טיפע זאכן, [אפילו מען קען נישט נאכזאגן קיין איין זאך, און אונדאי נישט ארויסנעמען עצות ווי אזוי זיך צו מחזק זיין אינעם לעבן].

די זעלבע זאך רעדט זיך א מענטש איין אז ער האט מורא דיגע קשיות אין די אמונה, וואס דאס קומט באמת ווייל זיין שכל איז צו קליין דאס צו פארשטיין, אבער דער שלימות פונעם צדיק איז אז ער קען אריין גיין אין דעם חלל הפנוי, אין אלע קשיות און חכמות, און ווייזן אז דארטן איז אויך דא אלקות, וואס אויף דעם איז געשטעלט דעם הייליגן רבינ'ס ספרים, וואס ווייזט אונז א וועג אינעם טאג טעגליכן לעבן, און ווי אזוי מען זאל

א צופרידן לעבן

שטענדיג טרעפן דעם אייבערשטן אין יעדע זאך, אפילו פאר אזאלעכע נידעריגע מענטשן ווי אונז.

אבער דאך האט דער הייליגער רבי געבעטן (שיחות הר"ן סימן כט): מען זאל לערנען 'שולחן ערוך', און נישט אפטרעטן פון א סעיף קטן אין שולחן ערוך, און מקיים זיין יעדע הלכה, ווייל די גאנצע אידישקייט באשטייט נאר אויפן שולחן ערוך. און די אלע טויזנטער שאלות-ותשובות ספרים, זענען אויך נאר געבויעט אויפן שולחן ערוך, נאר וויבאלד אין יעדן דור קומען אויף נייע ערפינדונגען, מוז מען שטענדיג מאכן פרישע שאלות-ותשובות, צו וויסן ווי אזוי זיך צו פירן על-פי-הלכה לויטן היינטיגן מצביאות.

אין די ערשטערע יארן דא אין אמעריקע, איז נישט געווען צו באקומען קיין 'חלב ישראל', כאטשיג עס זענען געווען דא רבנים לומדים און גאונים, דאך האט מען אלעס געמאכט מיט די גרעסטע קלות, ווי למשל שמן זית און נאך אנדערע זאכן, און מען האט זיך פארלאזט אויף די גאווערמענט אינספעקטאר, אז

א צופרידן לעבן

טו

וויבאלד עס שטייט אויף דעם אז עס איז הונדערט פראצענט מילך, איז דאס טאקע הונדערט פראצענט און מען מישט גארנישט אריין, ביז דער צעלימער רב זכותו יגן עלינו איז געקומען, און ער האט אנגעהויבן צו מאכן חלב ישראל, אבער דאך האט ער זיך אמאל אויסגעדרוקט: איך האב טאקע געמאכט עס זאל זיין חלב ישראל, אבער טרינקערס האט דער סאטמארער רב געמאכט. ווייל דער הייליגער סאטמארער רב זכותו יגן עלינו האט זייער אסאך גערעדט און איבערגעדרייט א וועלט וועגן דעם, און ער האט פארציילט אז ווען ער איז אמאל געווען אין קאנטרי, האט אים א איד דערציילט אז א געוויסע גויטע האט געהאט א פארעם, וואו זי האט פארקויפט מילך וואס ווערט נישט פארדארבן, נאך ניין יאר האט מען איר געכאפט אז זי האט אריינגעמישט דערין חזיר מילך, ווייל זי האט געהאט זייער אסאך חזירים, [אז מען לייגט אריין מילך פון א חזיר, קען דאס נישט ווערן פארדארבן], פארשטייט זיך אז די רעגירונג האט איר געגעבן א גרויסער שטראף, ווייל זי האט געשריבן אז עס איז נאר ריין מילך. האט דער הייליגער

א צופרידן לעבן

סאטמארער רב גע'טענה'ט אז מען זעהט פון דעם קלאר אז מען קען זיך נישט פארלאזן אויפן אינספעקטאר, ווייל מען קען אים אינטערקויפן מיט געלט, און ער וועט לייקענען אז ער האט נישט געזעהן וכו'. אבער אידן ווילן דאך היטן די תורה, דערפאר דארף מען זייער אכטונג געבן ביי יעדע זאך נישט אפצוטערעטן אפילו א טראפ פון שולחן ערוך.

דערפאר אפילו מען זעהט פארשידענע מנהגים ביי פארשידענע פלעצער וואס אסאך מאל ברענגט דאס ארויס וואונדער ביי מענטשן, דארף מען וויסן אז ווילאנג מען האלט זיך אין די ראמען פון שולחן ערוך, טאר מען פון קיינעם נישט לאכן, נאר יעדן דן זיין לפי זכות.

ג.

ווען דער הייליגער באר מים חיים זכותו יגן עלינו איז געווארן רב אין שטאט 'טשערנאוויץ' [בוקאווינא, רומעניע], האט ער געזעהן אז די שטאטס מענטשן זענען זייער פארגרעבט רחמנא לצלן, שבת נאכמיטאג האט ער געוואלט זאגן א דרשה, האט ער געזעהן אז עס דא

רחמנא לצלן תעריבות דארט, האט ער מוחה געווען אויף דעם, איז געווארן אויף אים א 'מחלוקת', דעם צווייטן שבת ווען ער האט ווייטער געוואלט זאגן א דרשה, האט א פרוי געשריגן אויף אים: דו אלטער פושע ישראל! דו פארשטערסט אונז דעם עונג שבת. אזוי פארגרעפט זענען זיי נעבעך געווען, זיי האבן אפילו נישט געוואוסט וואס מען וויל פון זיי האבן.

איינמאל האט איינער פון אנשי שלומינו פארקויפט דעם הייליגן רבינ'ס ספרים איבערגעטייטשט אויף רוסיש אינעם ברייט'ן ביט"ש געגנט [ברוקלין], זעהט ער ווי א איד גייט אריין פרייטיג אין א געשעפט קויפן חזיר רחמנא לצלן, זאגט ער אים: מען טאר דאס נישט עסן! פֿרעגט אים יענער איד מיט א מורא'דיגע תמימות: פארןואס טאר מען דאס נישט עסן, איך קויף דאך דאס לכבוד שבת!?

עס איז דא א באקאנטער בריוו פונעם הייליגן באר מים חיים זכותו יגן עלינו ווי ער באקלאגט זיך פאר רבנים און גדולי הדור, אז זיי האבן אויפגענומען דא אין

א צופרידן לעבן

טשערנאוויץ א חזן מיטן נאמען שמעון, וואס איז א מחלל שבת און ער עסט טריפות רחמנא לצלן, שרייבט ער מיט דעם לשון (פסחים כב ע"ב): שמעון העמסוני היה דורש כל 'אתין' [עסן...] שבתורה, 'את' החזיר, ו'את' הארנבת, ו'את' השפן, שמעון דער חזן עסט אלעס, פון שהגיע לאת ה' אלקיף תירא פירש, נאר 'ראת שמים האט ער נישט, וואס טוט מען מיט אים?! למעשה האט מען דעם הייליגן באר מים חיים זייער אויסגע'רודפ'ט אז ער צושטערט זייער עונג שבת, און ער לאזט נישט טאנצן און זינגען, און ער וויל נאך פארשיקן דעם שיינעם חזן... און צום סוף האט ער געמוזט אנטלויפן פון דארט. איז ער דעמאלטס געגאנגען צום שטאט 'בוטישאן', אבער דארט איז געווען נאך מער א פארגרעבטערע פלאץ, ביז ער איז ארויף געגאנגען קיין 'ארץ ישראל', און דארט האט ער אויסגעלעבט די יארן בשלום.

דער בעל-שם-הקדוש האט געשיקט זיין תלמיד דער בעל תפילה הרב הקדוש רבי יעקב קאפל זכותו יגן עלינו צו דעם געגנט, און ער האט זיך אויסגעדריקט: דאס איז דיין גארטן און דאס געהערט פאר דיר. און מען זעהט

טאקע אז ער מיט זיינע ווייטערדיגע דורות האבן אויפגעשטעלט הערליכע שיינע קהלות ביי אידן.

ד.

דער פסוק זאגט (בראשית לו ד): וישנאו אתו, ולא יכלו דברו לשלם, די הייליגע שבטים וואס פון זיי קומט ארויס כלל ישראל, זענען אריינגעפאלן אין א קנאה רחמנא לצלן, אזוי ווייט אז זיי האבן נישט געקענט רעדן צו יוסף הצדיק. זאגט רש"י פון חז"ל (בראשית רבה פד, ט), אז דאס איז א גרויסער שבח פאר די שבטים, אז זיי זענען נישט געווען א' אחד בפה וא' אחד בלב', זיי האבן נישט ארום געפאפט. וואס דאס אליינס איז א מורא'דיגע זאך, אזוי ווי מען זעהט אז היינט פירט זיך אלעס ליידער מיט פאליטיק: מען זאגט איין זאך, און מען טראכט עפעס אנדערש. וואס דאס איז פשוט 'שקר'.

איך האב געקענט דעם גרויסן צדיק און עובד השם הרב הקדוש רבי אהרן ראטה זכותו יגן עלינו [וויבאלד מיר זענען געווען שכנים האב איך אים געזעהן אלץ קינד יעדן טאג] זאגט ער (שומר אמונים מאמר האמונה, פרק ב):

א צופרידן לעבן

'פאליטיק' באטרעפט פונקט וויפיל 'עמלק'. ווייל אז א מענטש רעדט איין ואך און אין הארץ טראכט ער עפעס אנדערש, איז ער א מורא'דיגער שקרן, און מען דארף אויף דעם בעטן א גאנץ לעבן אז הלואי זאל מען זוכה זיין איין מאל אין לעבן צו זאגן איין אמת ווארט פארן באשעפער אזוי ווי עס דארף צו זיין (לקיטי מוהר"ן חלק א סימן קיב).

זעהט דאך לכאורה אויס אז עס איז געווען א גוטע ואך אז די שבטים האבן נישט גערעדט צו יוסף, און נישט געפאפט?! אבער דאך ווייל די שבטים האבן נישט דן געווען יוסף הצדיק לכף זכות, און זיי האבן אים פיינט געהאט, איז דאס אנגעקומען אזוי ווייט, אז זיי האבן מתיר געווען אים צו הרג'נען, [און מען רעדט דא פון שמעון ולוי וואס זענען נישט געווען סתם מענטשן, נאר פון די גרויסע הייליגע שבטים, און שבט לוי זענען געווען די איינציגסטע שבט וואס האבן גארנישט געארבעט אין מצרים, ווייל גלייך פון אנפאנג זענען זיי נישט נאכגעגאנגען די מצריים וכו'].

א צופרידן לעבן

כא

ביז מען האט פארקויפט יוסף, און נאכדעם האט מען אים איינגעזעצט אין תפיסה, וואס מען קען זיך נישט פארשטעלן די צער פון זיצן אין תפיסה, קיינער זאל נישט געפרוואוט ווערן, און אלע אידן וואס שמאכטן נעבעך אין תפיסה זאל זיי דער אייבערשטער העלפן אז זיי זאלן שוין באפרייט ווערן, [אגב, דער הייליגער רבי האט זייער אנגעווארנט מען זאל גארנישט טוען קעגן די רעגירונג; ווייל וועגן אפאר נארישע דאלאר קען א מענטש פארפאלן גיין אין תפיסה רחמנא לצלן], אבער יוסף הצדיק האט זיך דערהאלטן די גאנצע צייט, און שפעטער ווען ער האט געבעטן פונעם שר המשקים אז ער זאל אים א טובה טוען און אים דערמאנען פאר פרעה, שטייט (בראשית מ, כג): ולא זכר שר המשקים את יוסף, וישפחהו, דער שר המשקים האט אים נישט דערמאנט פאר פרעה, נישט יענעם טאג און אויך נישט שפעטער. זאגט אויף דעם דער מדרש (בראשית רבה פט, ג, הובא ברש"י שם): ווייל יוסף הצדיק האט זיך פארלאזט אויפן שר המשקים אז ער זאל אים דערמאנען פאר פרעה, דערפאר האט ער געדארפט זיין אין תפיסה נאך צוויי יאר, אזוי ווי

א צופרידן לעבן

דער פסוק זאגט (תהלים מ, ה): אַשְׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר שָׁם ה' מְבַטְחוּ וְגו' וואויל איז דער מענטש וואס פארזיכערט זיך אויפן אייבערשטן, און דאס גייט ארויף אויף יוסף. פֿרעגן די מפרשים, דער מדרש ברענגט דאך א פסוק וואס ברענגט ארויס די מעלה פון יוסף, אז ער האט זיך פארזיכערט נאר אינעם אייבערשטן, און גלייך אויף דעם פירט דער מדרש אויס, אז ער האט געדארפט זיין נאך צוויי יאר ווייל ער האט זיך פארלאזט אויפן שר המשקים, און זיך נישט פארזיכערט אין באשעפער?!

טייטשן צדיקים, אז אונדאי זעהט מען דא די גרויסקייט פון יוסף הצדיק, אז ער האט זיך נאר פארזיכערט אינעם אייבערשטן, ווייל ווי אזוי איז דען מעגליך אז שוין אין יענעם טאג האט דער שר המשקים פארגעסן פון יוסף הצדיק, ער האט אים דאך פותר חלום געווען, און נאר אדאנק אים איז ער ארויסגעגאנגען פון תפיסה?! נאר גלייך ווען יוסף הצדיק האט אים געבעטן אז ער זאל אים דערמאנען פאר פֿרעה, האט ער זיך גענומען וויינען: רבוננו של עולם! איך האב זיך דערהאלטן אלע יארן, ווען די ברודער האבן מיר

פאַרקויפּט; און מען האט אויף מיר אויסגעטראפן אן
עלילת דם, און צום סוף האב איך פארלוירן דעם שכל,
און געזאגט פארן שר המשקים א פארשטיינקענעם מצרי
ער זאל מיר א טובה טוען און דערמאנען פאר פרעה, און
איך האב פון דיר פארגעסן? ! בעהט איך דיר, רבוננו של
עולם! טובה מיר א טובה דער שר המשקים זאל פארגעסן
פון מיר.

דאס זאגט דער פסוק: ולא זכר שר המשקים את יוסף,
דער שר המשקים האט שוין יענעם טאג נישט געדענקט
פון יוסף, ווייל: וישכחהו, יוסף אליינס האט געבעטן
דערויף, אז ער זאל אים פארגעסן.

דער בעל-שם-הקדוש האט געהאט צוויי קינדער די
טאכטער די צדקת אדל און דעם זיהן רבי צבי זכותם תגן
עלינו, דער רבי צבי איז געווען א באהאלטענער צדיק,
און זיין טאטע האט אים געזאגט: איך האב דיר נאר
געדארפט אראפ ברענגען אויף דער וועלט, דו האסט גאר
א הויכע נשמה, און דו דארפסט גארנישט, ער האט
געהאט דריי קינדער, און ער האט געוואוינט אין די

א צופרידן לעבן

שטאט אַלט קאַנסטאַנטין, ער איז געווען אזוי באַהאַלטן
אז קיינער האט נישט געוואוסט פון אים, כאטשיג מען
האט געוויסט אז ער איז א זיהן פונעם בעל-שם-הקדוש,
פונדעסטוועגן האט קיינער נישט געהאט קיין השגה אין
אים, ער איז געווען זייער א גרויסער אַרימאן, ער האט
ניטאַמאל געהאט איין סעודה צו געבן פאר די ווייב און
קינדער אפגעהיטן זאל מען ווערן, איינמאל האט אים
שוין די אַרימקייט אזוי געדריקט, אז ער האט זיך
געשטעלט ביי די מזוזה און געוויינט: רבונו של עולם!
איך האלט דאס שוין נישט אויס, און ער האט געבעהטן
דעם אייבערשטן: אפּשר זאל מען מיר צוזאם שטעלן
מעמדות.

שבת קודש קומט ער אין שוהל דאווענען, זעהט ער
ווי דער עולם הייבט אן רעדן צווישן זיך: דער איד איז
דאך דער בעל-שם-הקדוש'ס זוהן, פון וואו האט ער
פּרנסה?! מען דארף אים צוזאם שטעלן מעמדות! די
גאַנצע וועלט רעדט דאך פון בעל-שם-הקדוש און פון
זיין גרויסקייט, און דא זיצט זיין אייגענע זוהן, און עס
פאלט אונז גארנישט איין אז ער דארף האבן עסן?!

אומר ועושה, מען האט זיך אונטערגענומען צוזאם צושטעלן, כדי ער זאל קענען אנגיין, ווי נאר ער האט דאס געהערט, כאפט ער זיך: געוואלד און געשריגן, רבונו של עולם! וואס האב איך דא געטוען, איך האב פארלוירן מיין אמונה און מיין בטחון? ! האסט מיר ברוך השם געהאלפן אלע יארן ביז יעצט, און אין די שווערסטע ביטערסטע צייטן האסטו מיר געהאלפן און איך האב מיך אן עצה געגעבן, האט ער זיך נאכאמאל געשטעלט ביי די מזוזה, און געבעטן: רבונו של עולם! איך האב געזינדיגט און איך האב פארגעסן פון דיר, איך בין אריין געפאלן אין א קטנות המוחין, ביז איך האב געבעטן מען זאל מיר צוזאם שטעלן מעמדות וכו', זיי מיר מוחל. מוצאי שבת נאך מעריב, האט ער געזעהן אז די אלע וואס האבן געמאכט פלענער אז מען וועט אים צוזאם שטעלן געלט, האבן שוין אינגאנצן פארגעסן פון דעם, און עס איז גארנישט געווארן פון דעם.

און אזוי האט זיך יוסף הצדיק דערהאלטן די גאנצע צייט ביז דער אייבערשטער האט אים ארויסגענומען פון תפיסה און ער איז געווארן משנה למלך, און אלע האבן

א צופרידן לעבן

געדארפט אַנקומען צו אים, ביז די ברודערס האבן אויף געדארפט אַראַפּקומען צו אים קיין מצרים, און יוסף הצדיק האט געדרייט מיט זיי אויף אַלע וועגן, חושד געווען אז זיי זענען מרגלים וכו', נישט ווייל ער האט זיי געוואלט חס ושלום מצער זיין, נאר ער האט געוואלט זיי זאלן זאגן: אַבל אַשמים אַנחנו, מיר זענען שולדיג, מיר האבן מצער געווען יוסף הצדיק און אים פאַרקויפט, און מיר טוען תשובה דערויף, און ווען זיי האבן דאס געזאגט האט זיך יוסף באוויזן פאר זיי, און עס איז געפאלן אויף זיי אַ מורא'דיגע פחד און בושה, זאגט דער מדרש אויף דעם (בראשית רבה צג, י'): **אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה, אויב פון א בשר ודם שעמט מען זיך אזוי שטארק, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (בראשית מה, ג): ולא יכלו אחיו לענות אתו פי נבהלו מפניו, די ברודערס האבן נישט געקענט ענטפערן יוסף, ווייל זיי האבן זיך דערשראקן פון אים. איז דאך אַוודאי און אַוודאי ווי ווייט מען וועט זיך שעמען פון בורא כל עולמים, ווען ער וועט ווייזן פאר יעדן מענטש וואס ער האט געטוהן. ווייל אין הימל ווייסט מען אַלעס וואס אַ מענטש טוט**

און רעדט און אפילו וואס ער טראכט, ווייל דארט איז אלעס אפען.

דערפאר אז דער אייבערשטער האט אונז געהאלפן אז מיר זענען מקורב צום הייליגן רבי'ן, וואס ער האט אונז געגעבן דעם שליסל פון התבודדות, מען זאל זיך אויסרעדן דאס הארץ פארן באשעפער, און אים אלעס אויסזאגן: רבוננו של עולם! איך בין דא און דא געגאנגען, איך האב דאס און דאס געטוהן וכו'. דארף מען זיך מורא'דיג פרייען מיט די מתנה און זיך באנוצן דערמיט, וואס דורך דעם קומט מען צו א מורא'דיגן אמת, און מען הייבט זיך אן צו שעמען פארן אייבערשטן.

דער הייליגער רבי האט אמאל געזאגט פאר רבי נתן זכותו יגן עלינו: ווערסטו ריץ רויט פארן באשעפער?! דאס הייסט, אז מען כאפט א מענטש ביי א זאך וואס ער האט נישט געדארפט טוען, אדער מען כאפט אים ביי א ליגנט וכו', ווערט ער זייער רויט, האט דער הייליגער רבי

א צופרידן לעבן

געוואלט מסביר זיין פאר רבי נתן, אז פונקט אזוי דארף מען ווערן רויט פארן באשעפער.

דאס איז דער גרעסטער אמת: מען קומט צום באשעפער און מען זאגט אים אויס פונקטליך וואס האט פאסירט און וואס מען האט געטוהן, און אפילו מען האט שוין צוגעזאגט פארן אייבערשטן אז מען גייט דאס מער נישט טוהן און מען גייט שוין תשובה טוהן, און דאך איז מען נאכאמאל דורכגעפאלן, זאל מען דאס נאכאמאל דערציילן פארן אייבערשטן און זיך נאכאמאל פארנעמען דאס נישט צו טוהן, און זאגן פארן אייבערשטן: איך האב דאך דיר שוין אזויפיל מאל צוגעזאגט, אז איך וועל שוין זיין וואויל און ערליך, און איך האלט נישט קיין נוארט. און אז מען וועט דאס אזויפיל מאל זאגן פארן אייבערשטן וועט מען זיך ביים סוף אנהייבן צו שעמען פונעם אייבערשטן, און מען וועט זיך שוין שעמען, צו זינדיגן און דאס דארפן נאכאמאל דערציילן פארן אייבערשטן, דאס איז די אמת פון התבודדות, אז מען איז אפען מיטן אייבערשטן.

א צופרידן לעבן

כט

און יעצט ווען די ברודערס האבן זיך שוין מודה געווען אז זיי זענען שולדיג און געזאגט (בראשית מב, כא):
אבל אשמים אנהנו, זאגט די תורה (בראשית מד, יח): ויגש אליו יהודה, יהודה איז זיך צוזאם געקומען מיט יוסף. זאגט אויף דעם דער זוהר הקדוש (ויגש רו ע"ב): תקרובתא מלפא במלפא, יעצט זענען זיך צוזאמגעקומען די צוויי מלכים יהודה מיט יוסף, וואס דאס איז דער שלימות אז די צוויי מלכים זאלן זיך צוזאמקומען, ווייל יוסף ווייזט אויף די מדה פון יסוד צדיק, וואס ער איז געווען אפגעהיטן בשלימות מיטן אות ברית קודש, און יהודה ווייזט אויף די מדה פון מלכות וואס דאס איז אמונה, אז מען איז מקבל אויף זיך דעם עול מלכות שמים.

און דאס האט יעדער איד, אזוי ווי דער מדרש זאגט (בראשית רבה צח, ו): יעדער יוד ווערט אנגערופן יהודי אויף דער נאמען פון יהודה און מען רופט נישט אויף די נעמען פון די אנדערע שבטים: ראובני, שמעוני, זבולוני; ווייל אינעם ווארט יהודה איז דא דעם באשעפערס נאמען – הו"ה, און דער אות ד', וואס דאס ווייזט אויף די אמונה פון יעדן איד, ווייל 'דלת' מיינט: 'דלית' ליה מגרמיה

א צופרידן לעבן

פֿלום, ער האט נישט פון זיך אליין גארנישט, וואס דאס איז אַמונה, איך גלייב אינעם אייבערשטן און מער פון דעם ווייס איך גארנישט.

עס שטייט אין זוהר הקדוש (תקוני זוהר סו ע"ב): אז דער פֿסוק (דברים ל, יב): מ'י'עלה' ל'נו' ה'שמימה' איז ראשי תיבות: מילה, און די סופי תיבות איז: הו"ה; דאס הייסט, זוכה צו זיין אז דער מח זאל שטענדיג טראכטן פונעם אויבערשטן און פון רוחניות, קען מען נאר אויב מען היט אפ דעם ברית קודש, און דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א, סימן כג): יעדער איד ווערט אנגערופן צדיק ווייל ער איז געמל'עט; און וויבאלד ער איז געמל'עט, האט ער אריינגעקריצט אין זיך דעם שם הו"ה, דערפאר הייסן אידן יהודה, ווייל זיי האבן דעם שם הו"ה און אויך דעם אות דלת, ווייל זיי האלטן זיך קליין, אזוי ווי דער פֿסוק זאגט (דברים ז, ז): פֿי אתם המעט וגו', זאגן אויך דעם חז"ל (חולין פט ע"א הובא ברש"י): אידן האלטן זיך שטענדיג קליין. אויך זאגן חז"ל (יקמות עט ע"א): אידן האבן דריי סימנים: זיי שעמען זיך, זיי האבן

רחמנות, און טוען שטענדיג חסד און העלפן א צווייטן איד.

דער מדרש זאגט (בראשית רבה צג, ח, י): ווען יוסף הצדיק האט געוויזן פאר די ברודערס אז ער איז גע'מל'עט, און ער האט נישט פוגם געווען בברית, און ער איז בייגעשטאנען אזעלעכע ביטערע שווערע נסיונות, האבן זיי אים נישט געקענט קוקן אין פנים אריין פון גרויס בוששה. עס שטייט אין זוהר הקדוש אז עס איז געפאלן אויף זיי א מורא'דיגן פחד, ווי אזוי ער האט געקענט ביישטיין אזא שווערע נסיון און זיך האלטן ביי די קדושה. אזוי אויך איז אין הימל מורא'דיג חשוב יעדער איד וואס עס גייט אויף אים דורך שווערע און ביטערע נסיונות און דאך דערהאלט ער זיך.

דערפאר דארף מען שטענדיג דן זיין אלע אידן לפי זכות, וואס עס זאל נאר נישט זיין. און זייער אכטונג געבן פון מחלוקת, וואס דאס איז אינזער גאנצער גלות, און ביי מחלוקת טראכט יעדער מענטש אז ער איז אין אמת מער ווי דער צווייטער, און די אינציגסטע עצה איז צו בעטן

דעם בורא פל עולמים, אז מען זאל זיך קיינמאל נישט מישן אין מחלוקת, בפרט אויף אן ערליכן איד וואס איז א גוטער מלמד און האט זיך אראפגעלאזט צו דיר אין דיין בלאטע, און זיך צוביסלעך אפגענוואשן, אפגערייניגט, איבערגעטוישט, און אריינגעשיינט אין דיר אז דו זאלסט אויף אנפאנגען צו שפירן דעם אייבערשטן און קענען אנגיין מיטן לעבן, ביז דער צדיק האט דיר אזוי שטארק מחזק געווען אז דו נעמסט שוין אויף א חומש און דו ביסט מעביר סדרה יעדן טאג, און דו לערנסט שוין ששה סדרי משנה אין א סדר, און דו האסט שוין א סדר אין ש"ס, און ווער רעדט נאך אויב ער איז זוכה און ער לערנט ירושלמי און תוספתא אויף, אזוי אויף שולחן ערוך און נאך לימודים וכו', און יעצט אז דו ביזט שוין אויפגעראכטן, און דו שפירסט שוין א טעם אין לעבן ברוך השם, דארף מען אונדאי און אונדאי אכטונג געבן נישט חס ושלום צו רעדן אויף דעם צדיק און מזלזל זיין חלילה אין אים.

דער הייליגער רבי האט געזאגט (שיחות הר"ן סימן רפז):
וואס האט מען צו טוהן אויף דער וועלט, נאר דאווענען

לְעָרְנֵנּוּ און דאווענען; דערפאר איז די וויכטיגסטע זאך
 מען זאל זיך האלטן צוזאמען, און שטענדיג אינזין האבן
 אז סוף פל סוף וועלן מיר מוזן ארויס גיין מזה העולם,
 און דעמאלטס וועט מען זעהן אז נאר די תורה און תפלה
 און דאס גוטס מיט וואס דער צדיק האט אונז מוזען
 געווען, דאס איז אויבן חשוב.

ה.

מען זעהט ווען מען זאגט אין די הייליגע טעג דעם
 פיוט 'ונתנה תוקף', ווערט יעדער זייער נתעורר, מען
 שרייט און מען וויינט: ומלאכים יחפזון וחיל ורעדה
 יאחזון, און מען כאפט נישט אז יעדן טאג צופרי ביים
 דאווענען נאך די ברכות האבן מיר א מורא'דיגע תפלה:
 יהי רצון שתצילנו היום ובכל יום מעזי פנים ומעזות
 פנים, מאדם רע, מיצור רע, מחבר רע, ומשכן רע, ומפגע
 רע, מעין הרע, מלשון הרע, ממלשינות, מעדות שקר,
 משנאת הבריות, מעלילה, ממיתה משנה, מחלים רעים,
 ממקרים רעים, משטן המשחית, מדין קשה, ומבעל דין
 קשה וכו', ומדינה של גיהנם. וואס יעדע פרט וואס מען

א צופרידן לעבן

בעהט אין דעם תפלה, איז זייער וויכטיג פאר א מענטש, צום ביישפיל: מען טרעפט אויס אויף א מענטש רחמנא לעלן א בלבול און אן עלילה, און מען זעצט אים שוין איין אין תפיסה, און שמאכט דארט אפ זיין גאנצן לעבן רחמנא לעלן; און אזוי אויף בעט מען זיך פארן לעבן אז מען זאל ניצול ווערן פון א מיתה משינה, און שלעכטע קרענק רחמנא לעלן, און אזוי יעדע זאך עקסטער וואס מען בעהט ביי די תפלה, דערפאר דארף מען זאגן דעם 'יהי רצון' יעדן טאג אזוי ווי מען זאגט דעם 'ונתנה תוקף' אין די הייליגע טעג.

דער הייליגער רבי אייזיקל קאלובער זכותו יגן עלינו פלעגט ארום גיין פון שטאט צו שטאט נאך געלט פאר הכנסת פלה, ער געהאט א חסיד א דארפס איד וואס פלעגט קומען צו אים אויף ראש השנה און יום הקדוש, ווייל ער האט זייער ליב געהאט צו הערן ווי אזוי דער הייליגער רבי אייזיקל זינגט דעם ונתנה תוקף אזוי שיין און הארציג מיט אזא געפיל אז יעדער האט געוויינט, אבער יעדעס יאר האט אים זיין ווייב דערקוטשעט: לאז מיר נישט איבער אליינס מיט די קינדער! וכו'.

איינמאל איז דער הייליגער קאלובער זכותו יגן עלינו
 אנגעקומען אין דעם דערפֿל נאָך צדקה, האט זיך דער
 דארפֿס איד מיישב געווען: יעצט וועל איך קענען ווייזן
 פֿאר מיין ווייב וואס עס מיינט צו זיין ראש השנה ביים
 רבי'ן, איך וועל אויסצאלן פֿארן רבי'ן די גאנצע סומע
 וואס ער דארף, כּדי ער זאל זינגען דא דעם 'ונתנה תּוּקָה',
 און אז מיין ווייב וועט דאס איינמאל הערן, וועט זי מיר
 שוין לאָזן פֿארן, און זי וועט נאָך אויף מיטפֿארן.

ווען דער הייליגער קאלובער איז אריין געקומען צו
 אים אין שטוב האט ער געבעטן דעם רבי'ן: אזוי ווי איך
 פֿאר יעדעס יאר צום רבי'ן אויף די הייליגע טעג, כּדי צו
 הערן דעם רבינ'ס ונתנה תּוּקָה, און מיין ווייב לאָזט מיר
 נישט, האב איך זיך מיישב געווען אז איך וועל אויסצאלן
 פֿארן רבי'ן די גאנצע פינעף הונדערט גילדן וואס דער
 רבי דארף יעצט האבן, און דער רבי וועט מער נישט
 דארפֿן ארום גיין אין די שווערע פֿרעסטן נאָך געלט,
 אבער נאר מיט איין תּנאי, אז דער רבי זאל זינגען ונתנה
 תּוּקָה. האט זיך דער הייליגער רבי אייזיקל אנגערופֿן און
 געזאָגט: אז אייזיק וועט אנהייבן צו זאָגן 'ומלאכים

יחפזוין וועלן אלע מלאכים אנהייבן צו ציטערן, און זיי וועלן זיך וואונדערן: וואס איז דאס אז אינמיטן ווינטער זינגט אייזיק, 'מלאכים יחפזוין'? ! וועלן זיי זעהן אז ווייל אייזיק דארף פינעף הונדערט רייניש, דרייט ער איבער אלע עולמות, און אלע מלאכים ציטערן. האט ער אויסגעפירט: אז דו וועסט ווייטער קומען צו מיר אויף ראש השנה, וועסטו דעמאלטס הערן ווי אזוי איך זאג ומלאכים יחפזוין וחיל ורעהה יאחזוון, נישט יעצט, פאר פינעף הונדערט גילדן וועל איך נישט איבערדרייען אלע עולמות!

.1

דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ז: ועיין קצור לקוטי מוהר"ן): פארנוואס זענען מענטשן ווייט פון באשעפער? נאר ווייל מען רעדט זיך נישט דורך איינער מיטן אנדערן, ווייל אז מען רעדט זיך דורך קען מען זיך אויסגלייכן די טעותים און זיך אויסקומען; וואס דאס איז די שענסטע זאך. עס שטייט אין זוהר הקדוש (זוהר חדש סוף

פֿרשת נח): װען איין שול זאל זיך האלטן צוזאמען, וואלט מען שוין לאנג אויסגעלייזט געווארן.

אין שטאט טשערין האבן געוואוינט אסאך ברסלב'ער חסידים וואס זיי זענען געווען זייער רייך, [אזוי ווייט אז זיי האבן געהאט א שיינע געבויטע שול, וואס איז געווען א זעלטענע זאך אין יענע צייטן], אבער וויבאלד: עשיר יענה צוות (משלי יח, כג), האבן אלע עשירים געמוזט זיצן אויבן אן, און מען האט געמוזט מאכן א לאנגן אויבן אן, אבער פארשטייט זיך אז מען האט זיך זייער געשטופט דארט, האט דאס זייער ווי געטוען פארן טשערינער רב זכותו יגן עלינו, האט ער אויסגעקלאפט אויפן באלעמער און געזאגט: מען זיצט אזוי נאנט איינער צום אנדערן מיט די גופים, אבער מיט די הערצער איז מען זייער ווייט איינער פונעם אנדערן.

דערפאר אז מיר ווייסן פון אזא רבי'ן דארף מען זיך מורא'דיג מחזק זיין, און זיך פירן בתמימות און דאס איז וואס דער הייליגער רבי לערנט אונז ביי די מעשה פון דעם חכם מיטן תם (ספורי מעשיות מעשה ט), דער 'חכם' האט

א צופרידן לעבן

געהאט אלע ראיות אז ער איז קלוג און ער פארשטייט אלעס, אבער דאס אליין האט אים געברענגט שטענדיג איבער צו טראכטן און צופיל אריינצוקלערן, וואס דורך דעם איז ער שטענדיג געווען צובראכן און געטראפן חסרונות ביי זיך און ביי אנדערע, און זיך אויפגעגעסן דאס געזונט. אבער דער 'תם' איז שטענדיג געווען מלא שמחה, און ער האט נישט געוואלט אריין טראכטן, ווייל טראכטן אליין איז שוין אויך 'חקמות'; און דאס איז דער סוד ווי אזוי אידן דערהאלטן זיך ביי אידישקייט, ווייל מען טראכט נישט אריין צופיל, נאר מען טוט וואס מען האט געזעהן ביים טאטן, ביים זיידן, ביים עלטער זיידן, און אזוי פירט מען זיך אויפן אויסגעטראטענעם וועג.

ז.

דאס איז די יום טוב פון חנוכה; ווייל די יוננים האבן אריין געלייגט א מורא'דיגע דמיון אז אלעס איז טבע, אזוי ווי דער הייליגער רבי נתן זאגט (לקוטי הלכות בציעת הפת הלכה ה): אויפן פסוק (תהלים סט, ג): טבעתי ביו"ן מצולה, איך בין איינגעזינקען אין א געדעכטן בלאטע פון יון;

א צופרידן לעבן

לט

ווייל די יונגים האבן אריינגעברענגט אלע דמיונות פון ספארטס, אויפבויען דעם גוף, אלע באלל שפילן, אזוי ווי מען זעהט היינט אז מיליאנען מענטשן קוקן דאס צו, וואס דאס איז א מוראדיגע נס פונעם אייבערשטן אז די גוים ליגן אין דעם, ווייל אז נישט וואלטן זיי גע'גנבעט'ט און גע'הרג'עט וכו' רחמנא לצלן, אבער אזוי איז ער פארנומען שעה'ן איבער שעה'ן דאס צו קוקן און מיטהאלטן, ברויך השם אז אידן זענען קלוגער פון דעם, אבער אז מען פאלט אריין אין די קליפה פון חכמת יון רחמנא לצלן, ווערט מען זייער פארנארט אין דעם.

די זעלבע זאך איז אויך מיט אלע אנדערע תאוות, בפרט תאוות נאוף וואס אין די תאוה זענען אלע פעלקער געכאפט (לקויטי מוהר"ן חלק א, סימן לו), וואס דאס איז אויך א גרויסער דמיון, אבער אז מען פאלט אריין אין דעם, און מען קוקט איין מאל און נאכאמאל די אלע שמוציגע מאנויס און בילדער אויף די אייפאד אייפאון וכו', ווערט מען זייער פארגאפט און צוגעבינדן רחמנא לצלן, אז עס איז מוראדיג שווער זיך ארויסצוזעהן דערפון, [און אפילו פשוט'ע טעקסט נעמט אויך אוועק דעם מח פונעם

א צופרידן לעבן

מענטש,] ביז דער מענטש פארגעסט פון באשעפער רחמנא לצלן.

דאס איז געווען דער גאנצער גס פון חנוכה, אז מען האט געטראפן א ריין קריגעלע אויל פארזיגלט מיטן זיגל פון כהן גדול, וואס קיינער האט נישט געטשעפעט, וואס דאס האט מען אנגעציינדן און דאס האט געלאכטן, און דאס האט געברענגט די ישועה. דאס גייט ארויף אויפן הייליגן רבינ'ס זאך, וואס דאס איז אריין צו ברענגען דעם בורא פל עולמים אין דעם מח פון יעדן מענטש, אז עס זאל אים אנהייבן צו שיינען און לייכטן און ער זאל שפירן דעם אייבערשטן.

זאל דער בורא פל עולמים העלפן, מען זאל שוין זוכה זיין צו גיין צוזאמען אקעגן משיח צדקינו.

~תם ונשלם שבח לאל בורא עולם~